

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

PRENUMERATA WYNOŚI:
w Kaliszu miesięcznie . . . 2 zł. 50 gr.
z dostawą do domu . . . 3 zł. —
na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . 3 zł. 50 gr.
zagranicą . . . . . 4 zł. —
Koszty pojedynczego egzemplarza 10 gr.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nekrologi gr. 10, zwyczajne gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Świtarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 200 (8428)

Sroda, dnia 1 września 1926 r.

Rok XXXIV

Dr. med. S. WAŁCHOWICZOWA

Kalisz, Browarna 4, front, II p.
Telefon 402.

CHOROBY wewnętrzne i dziecięce. ANALIZY LĘKARSKIE

(badanie krwi na syfilis i inne).

Przyjmuje od 9—11 i od 3—6, w święta
do południa. 1012

Powiatowy lekarz weterynaryjny

PIOTR KLUZ

przeniósł się na ul. Warszawską 11, I p.
1080

KONC. PRZED. ELEKTROTECHNICZNE
Inż. H. SZULCA d. Elektra

Kalisz, Al. Józefiny 12, tel. 41.

Wykonywa wszelkie roboty elektrotechniczne:
OŚWIETLENIE, MOTORY, AKUMULATORY,
— — — PIORUNOCHRONY. — — —

Tanio, szybko, solidnie. Życzącym na rozpłaty. 1000

ZAKŁAD KRAWIECKI H. COMBER

Kalisz, Główny Rynek 35

poleca na sezon jesienny i zimowy najmo-
dniejsze materiały pierwszorzędných fabryk.
Wykonanie wykwiłtne według najnowszych żurnali.

WARUNKI WYGODNE! 1104

KUPIĘ OKAZYJNIE

kocioł parowy

o ciśnieniu 0,5 atm. powierzchni ogrze-
wania 15 m. kw.

Oferty z podaniem ceny do Administracji „Gazety
Kaliskiej” dla „kocioł parowy”. 1102

BIULETYN

SPOSTRZEŻEN METEOROLOGICZNYCH STACJI
„KALISZ” Państwowej Sieci Meteorologicznej
w dniu 31 sierpnia 1926 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	761.4 m.
2) Kierunek wiatru	NNE.
3) Siła wiatru	1 m/s
4) Stan nieba	Pogodn.
5) Wilgot. bezwzględna	7.4 mm.
6) Wilgot. względna	91%
7) Temp. powietrza	+8°.4
8) Ilość opadów	
9) Najwyż. temp.	+19°.4
10) Najniż. temp.	+7°.2
11) Temp. grunt. na głę- bokości 50 cm. 1 g. p. p.	+1°.44

GALICYJSKIE TOW. NAFTOWE „GALICJA” Sp. Akc.
DYREKCJA TECHNICZNA w DROHOBYCZU
„ KOPALNIA w BORYSŁAWIU
„ KOMERCJALNA we LWOWIE, Kopernika 11.
REPREZENTANT w KALISZU p. OSKAR WARTSKI.

Składy w Kaliszu przy ul. Nowo-Lipowej 35, Górnośląskiej 88
POLECA wszelkie produkty naftowe jak: NAFTĘ raf., OLEJ GAZOWY, OLEJ pilochronny,
OLEJE MASZYNOWE, OLEJE specjalne do motorów Diesla, OLEJE cylindrowe na parę
nasyconą i przegrzaną, PARAFINĘ, ŚWIECE oraz SMAR do wozów TOVOTTA i BENZYNE, każdej gradacji jakoteż
ze stacji benzynowej plac Kilińskiego
olej samochodowy „GALTOL” w bleszankach oryginalnych i w beczkach
do wszystkich typów samochodów.

„JAK BACZEWSKI WŚRÓD LIKIERÓW,
TAK „GALTOL” WŚRÓD SZOFERÓW”.

1025

Półroczne wieczorne

KURSY BUCHALTERYJNE

Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych w Kaliszu pod kierownictwem Kandydata
nauk ekonomicznych, Dyrektora Szkoły Handlowej „T. N. S. W.” w Kaliszu, p. Adema Sznajdra.

Wykłady rozpoczną się 1 października i będą trwały do dnia 31 marca przy-
szłego roku codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt, od godz. 7 do 9 wiecz.

Na kursach będą wykładali fachowcy: buchalterję kupiecką, przemysłową, bankową, rolniczą, spółdzielczą i bu-
chalterję w instytucjach samorządowych i państwowych, a także arytmetykę handlową.

Zapisy przyjmuje i udziela szczegółowych informacji. Kancelarja Kursów, przy ul. Wrocławskiej, 16 III piętro
od 6 do 8 wieczorem, z wyjątkiem świąt i niedziel.

1114

Zarząd Kursów.

Straszna katastrofa na morzu.

LENINGRAD, 31. (Radio). Wczorajszej
nocy statek pasażerski „Burewiestnik”, któ-
ry utrzymywał stałą komunikację pomiędzy
Leningradem i Kronsztadtem, wpadł na sta-
tek niemiecki, który go przebił. „Bure-

wiestnik” zatonął po 15 minutach. Jest oba-
wa, że stu pasażerów, którzy znajdowali się
na statku zginęło. Dotychczas wydobyto 19
trupów z morza.

Niepokój w Genewie.

Komplikacje angielskie i przykry komunikat
francuski.

GENEWA, 31. Nastrój niepewności i niepokoju
został zwiększony ujawnieniem odmowy Anglii i
Francji oficjalnemu wnioskowi Hiszpanji o zwo-
łaniu na środę do Genewy osobnej konferencji po-
zalgowej w kwestji Tangeru. Odmowa nastąpiła mi-
mo poparcia wniosku przez Włochy. Hiszpanja wy-
słała podobno statki wojenne do Tangeru, gdzie ja-
koby powstały zaburzenia. Wiadomości z Tangeru
są przerwane. Znamienna jest akcja dyplomatyczna
na Włoch wskutek ataku przeciw Mussolinim w
francuskim dzienniku w Tangerze „Depeche Ma-
rocaine”, — akcja, poparta przez Hiszpanję.

Przykre wrażenie sprawia inspirowany komu-
nikat Havasa oświadczający, że niema żadnej na-
dziei stworzenia innych miejsc stałych oprócz te-
go, które stanowczo przyrzeczono Niemcom. Komu-
nikat zapowiada dalej skreślenie z projektu ma-
jowego Cecila ustępu dotyczącego odwoływania w
każdej chwili, większością dwóch trzecich Zgroma-
dzenia, niestałych członków Rady, dodaje jed-
nak znamienne oświadczenie, że powodem skre-
ślenia jest tylko uznanie, że to samo postanawia
już artykuł czwarty statutu Ligi.

Jedynym sukcesem Fromageota w Berlinie —
jak wynika dalej z komunikatu — jest zgoda Nie-

mięć, aby już teraz ustępujący członkowie niestali
mogli być ponownie wybrani, co obchodzi specja-
lnie Belgię oraz także pokryjomu Benesza.

Silne wrażenie oświadczeń min. Zaleskiego.

GENEWA, 31. Żywo komentowany jest inter-
wiew min. Zaleskiego w „Matinie”, przystosowany
do stanowiska Francji, wyrażający opinie, jakoby
można osiągnąć porozumienie, trzymając się projek-
tu Cecila przy dwóch poprawkach Fromageota. Sil-
ne wrażenie sprawia jednak zakończenie, zwróco-
ne delikatnie w stronę Niemiec w związku z poli-
tyką rosyjską Polski i Niemiec. Min. Zaleski po-
wiedział: „Polska nie może mieć dwóch stów i
dwóch polityk, jednej dla Zachodu, drugiej dla
Wschodu”.

Liga Narodów w Genewie.

GENEWA, 31 (Radio). Wczoraj rozpoczęło
się posiedzenie komisji studjów Ligi Narodów.
Przedstawiciel Francji proponował aby zmiany w
statucie mogły być zmienione większością 3/4 gło-
sów. Przedstawiciel Anglii wniósł aby postanowie-
nia komisji były tylko wytycznymi dla Zebrania
Ogólnego, które powinno być władne rozstrzygnąć
tę sprawę. Ostateczna decyzja zapadnie w dniu
dzisiejszym.

Postulaty kongresu katolickiego.

WARSZAWA, 31. Na plenarnym posiedzeniu
zjazdu katolickiego przyjęto następujące trzy te-
zy w kwestji prawa małżeńskiego:

1) Opierając się na Prawie Bożem i przyro-
dzonec oraz na zasadzie postanowień Konstytucji,
I zjazd katolicki domaga się jednolitego dla wszyst-
kich dzielnic uregulowania prawa małżeńskiego ka-

tolickiego, zgodnie z przepisami prawa kanoniczne-
go.

2) I-szy zjazd katolicki protestuje jaknajener-
giczniej przeciwko zakusom wprowadzenia ślubów
cywilnych czy też obowiązkowych, czy to fakulta-
tywnych i rozwodów.

3) Państwo ma prawo i obowiązek określenia
czysto cywilnych skutków małżeństwa w sposób,
zgodny ze sprawiedliwością i prawem naturalnym,

Urlop p. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

WARSZAWA, 31. Dowiadujemy się, iż urlop Marszałka Piłsudskiego, który udaje się dzisiaj na kurację do Druskiennik, potrwa kilka tygodni.

W związku z wiadomościami, jakie ukazały się w ostatnich dniach w części prasy o mającym rzekomo nastąpić w najbliższym czasie ustąpieniu Marszałka Piłsudskiego ze stanowiska ministra spraw wojskowych, wobec objęcia przezeń stanowiska generalnego inspektora armji, dowiadujemy się, że wiadomości te absolutnie nie odpowiadają prawdzie. Nieaktualną więc jest również wiadomość o osobie gen. Sosnkowskiego, jako kandydata na ministra spraw wojskowych, tembardziej, iż gen. Sosnkowski jest jeszcze chory i rekonwalescencja jego potrwa czas dłuższy.

Rewolucja w Hiszpanji(?)

CICAGO, 31. Według doniesienia „Chicago Tribune“ między Gibraltarem a granicą hiszpańską zostały porzywane wszystkie przewody telefoniczne i telegraficzne, tak, że brak połączenia z Hiszpanją. Panuje przekonanie, że przerwano komunikację tę z powodu wybuchu rozruchów w Hiszpanji przeciw rządowi Prima de Rivery.

LONDYN, 31. Dzienniki donoszą z Gibraltaru o wybuchu poważnych zaburzeń w Hiszpanji w związku z niezadowolaniem oficerów artylerji. Książę Austrii ma być bardzo chory.

Przyspieszenie prac podatkowych komisji odwoławczych.

ŁÓDZ, 31. W celu jaknajszerszego rozpatrzenia odwołań podatkowych i pójścia w ten sposób na rękę płatnikom — władze skarbowe wydadzą rozporządzenie w sprawie przyspieszenia prac komisji odwoławczych. Władze skarbowe stoją bowiem na stanowisku, iż ustalone terminy prekluzyjne do rozpatrzenia odwołań powinny być bezwzględnie przez instytucje odwoławcze dotrzymane. O ile odwołania od wymiaru podatków za rok 1925 i lata wcześniejsze nie są dotychczas jeszcze rozpatrzone, wydane będzie specjalne zarządzenie celem przyspieszenia prac właściwych komisji odwoławczych.

Rupcy chińscy w Łodzi.

ŁÓDZ, 31. Od soboty bawią w Łodzi przedstawiciele szeregu większych hurtowni włókienniczych z Charchinu. Celem ich pobytu jest poczynienie większych zamówień manufaktury. Obstatunki jakie przez nich zostały zamówione, dotyczą w pierwszym szeregu towarów zimowych i to wyłącznie lepszych gatunków. Ogólna suma dokonanych narazie transakcji wynosi przeszło 50 tys. dolarów. W dniu jutrzejszym przedstawiciele kupców charchińskich udają się na parę dni do Warszawy dla poczynienia pewnych kroków u rządu w sprawie ulg transportowych, poczem powrócą do Łodzi celem sfinalizowania dalszych zakupów.

Katastrofa kolejowa.

TORUN, 31. Pomiędzy Toruniem a Otoczynem koło przystanku Brzoza wydarzyła się katastrofa kolejowa. Pociąg towarowy, idący z Torunia, dla zwolnienia toru pod mający nadejść z Warszawy pociąg osobowy, wjechał na boczną linię i wykelecił się. Parowóz uległ silnemu uszkodzeniu, tender jest zgnieciony, 4 wagony zostały zupełnie strasakane. Wypadku z ludźmi nie było, tylko maszynista, wyrzucony na tor siłą rozpędu, uległ znacznemu potłuczeniu. Wskutek wypadku tor został zatrasowany, tak, że pasażerowie z pociągu warszawskiego musieli się przesiąść do pociągu, idącego z Torunia do Warszawy, który powrócił do Torunia o godzinie 8.30 rano. Władze kolejowe i policyjne wszczęły śledztwo celem wykrycia przyczyn katastrofy. Po godzinie 9-ej tor został oczyszczony i ruch przywrócony.

Zaburzenia w kopalniach angielskich.

LONDYN, (Radio) 31. Wczoraj w południowej Walji strejkujący górnicy usiłowali wypędzić z fabryk pracujących robotników, którym na pomoc przybyła policja. Gdy strejkujący zaczęli w policję rzucać kamieniami, ta dała salwę przyczem 2 osoby zostały zabite i siedem rannych.

Katastrofa samochodowa.

LONDYN, (Radio) 31. Z Carlister donoszą, że tam wczoraj samochód ciężarowy wpadł na autobus, który się wywrócił. Sześć osób zostało zabitych, kilkanaście ciężiej lub lżej rannych.

Działo strzelające na 250 klm.

PARYŻ, 31. Nacjonalistyczny „Avenir“ ogłosił w czwartek pod uderzającym tytułem „Niemcy przygotowują wojnę rewanzową“ następującą alarmującą wiadomość:

W Niemczech wynaleziona została elektryczna armata o nośności na 250 klm., a więc bezpo-

średnio zagrażająca Paryżowi i Londynowi. Dla tego działa wynaleziono równocześnie w Niemczech nowy środek wybuchowy, mogący wyrzucić pociski wagi 6 ton.

Balon sterowiec pod Warszawą.

WARSZAWA, 31. W niedzielę 29 b. m. około godziny 7-ej wieczorem ukazał się nad Warszawą balon sterowy.

Wspomniany wyżej sterowiec — „Lech“ przybył do Warszawy z Jabłonny, z okazji odbywającej się na Dynasach wystawy przemysłowo-sportowej.

Sterowiec „Lech“ jest jednym z nielicznych balonów wyrobu krajowego, a jego pojawienie się nad miastem wywołało zrozumiałe zaciekawienie. „Lech“ prezentował się wcale ładnie.

Pływak niemiecki Vierkorrer przepłynął kanał „La Manche.”

LONDYN, (Radio) 31. Wczoraj pływak niemiecki w ciągu 12 godzin 35 minut przepłynął kanał La Manche ustanawiając rekord. Jak wiadomo kanał ten przepłynęła również amerykanka Ederle, zużywając na to jednakże większą ilość czasu.

Niezwykła katastrofa kolejowa.

HELSINGFORS, 31. Na tutejszym dworcu osobowym pociąg pospieszny z powodu zepsucia

Szlakiem krwawego odwetu Niemiec.

Podjeżrane manewry „rozbrojonych“ Niemiec w bliskości granicy polskiej. — Bierze w nich udział wielka, zakonspirowana armja niemiecka.

(Korespondencja własna).

Grudziądz w sierpniu.

W Prusach Wschodnich rozpoczęły się dnia 23 sierpnia w rocznicę wielkiej bitwy rosyjsko-niemieckiej w roku 1914 na polach Grunwaldu i Tannenbergu, wielkie manewry armji niemieckiej.

Charakter tych manewrów, zapowiedziany, sposób ich przeprowadzenia i chwila, którą dla nich wybrano, wszystko to nadaje tym manewrom niezwykłą i charakterystyczną cechę.

Wszelkie dotychczasowe rokowania na temat rozbrojenia Niemiec nie dały pożądanego wyniku. Za dwa tygodnie Niemcy, według wszelkiego prawdopodobieństwa wejdą do Ligi narodów, a tem samem na punkcie swoich zbrojeń wymkną się z dotychczasowej kontroli państw sprzymierzonych.

Ten właśnie moment, jak i miejsce historyczne, będące od roku 1410 symbolem odwetu pruskiego, wybrały Niemcy dla swoich manewrów o specjalnym znaczeniu strategicznym. Ze manewry te czynione są z myślą przyszłego napadu na Polskę, nie ulega wątpliwości. Rosja, będąca dziś w sojuszu z Niemcami nie będzie napadać na Niemcy, tembardziej zaś Polska, gdzie nikt nie żywi tendencji militarnych, ani imperjalistycznych. Również żadne z państw bałtyckich nie wchodzi tu w rachubę. A zatem manewry niemieckie w Prusach Wschodnich nie mogą mieć charakteru obronnego.

Manewry te „rozbrojonych“ Niemiec muszą mieć zatem charakter zaczepny i mniej lub więcej wyraźnie ofensywny. Dla żadnego oficera w żadnym sztabie aliantów nie może być w tym względzie żadnej wątpliwości, tembardziej, że według wiadomości z Niemiec zasadniczym zadaniem manewrów będzie chęć rozpatrzenia zalet obecnej granicy Prus Wschodnich. Urządzając zaś manewry wzdłuż granicy polskiej, wojska niemieckie pragną się nauczyć, jak te granice w razie potrzeby sforsować i przekroczyć.

Telegramy, doniosły w ostatnich dniach, że w manewrach mają wziąć udział wszystkie dywizje wschodnio pruskie, główny militarysta Niemiec, dawny generał a dzisiejszy prezydent Rzeszy Hindenburg, oraz wszyscy oficerowie sztabu i dawni towarzysze wojenni Hindenburga. Oprócz tych wojsk regularnych w manewrach wezmą niewątpliwie udział, podobnie jak w manewrach zeszłorocznych organizacje cywilne o charakterze wojskowym.

To jest właśnie okoliczność, która zupełnie nie pozwala zorientować się w ilości ludzi, biorących udział w manewrach i która dla tych manewrów jest jednym z najcharakterystyczniejszych znamion. Te organizacje cywilne — to właśnie wielka zakonspirowana armja niemiecka.

Roi się od nich w całych Niemczech, a najwięcej w Prusach Wschodnich, gdzie napewno niema ani jednego mężczyzny, zdolnego do noszenia broni, któryby nie należał do jednej z tych organizacji. Dla nikogo, kto zna Niemcy powojenne i stosunki w

hamulca wjechał całą parą w ścianę poczekalni dworca. Pietnaście osób jest ciężko rannych.

Kongres pacyfistów.

WIEDEŃ, 31. (Radio). Wczoraj w obecności prezydenta nastąpiło otwarcie kongresu pacyfistów. Dziś odbędzie się posiedzenie komisji. Jutro zakończenie kongresu.

Sowiecki propagandowy lot przez Warszawę.

RYGA, 31. Z Moskwy donoszą: Dzisiaj rano sowiecki aparat lotniczy „Proletarij“ o sile 45 koni parowych wyruszył w lot okrężny Moskwa—Berlin—Paryż—Rzym—Wiedeń—Praga—Warszawa—Moskwa. Kieruje pilot Gromow. Mechanikiem jest Rodzewicz. Obydwaj odbyli już w roku ubiegłym lot do Pekinu. Sowieckie komunikaty stwierdzają że lot ma cele propagandowe.

Korfanty zredukowany.

WARSZAWA, 31. Komunikują oficjalnie, że p. Korfanty wniósł rezygnację z mandatu prezesa rady nadzorczej Banku Śląskiego. W najbliższych dniach nastąpi nominacja nowego prezesa banku.

Dolar w Warszawie.

WARSZAWA, 31. Dolar w obrotach prywatnych 8.95, w obrotach międzybankowych 8.95.

Niemczech, nie może być tajemnicą, że zagadnienie rozbrojenia Niemiec sprowadza się do zniesienia tych organizacji. Gdy te organizacje przestaną istnieć to Niemcy będą może rozbrojone. Jak długo jednak one istnieją, Niemcy są w każdej chwili gotowe do krwawego odwetu.

Trzeba wiedzieć, że w tych organizacjach skupiają się wszystkie żywioły, które nie pogodziły się z powojenną rzeczywistością i które nie obudziły się jeszcze z zakłętego snu o panowaniu bagnetu i piketach pruskiej nad światem. W tych również organizacjach krzewi się najsilniej idea odwetu przeciw Francji i Polsce i konieczność odebrania siłą utraconych prowincji na wschodzie Niemiec. Organizacje te posiadają tajne składy broni i materjałów wojennych, które Niemcy bez przerwy fabrykują, w organizacjach tych panuje w końcu karność, dyscyplina i konstruktywny porządek, podobnie jak we właściwej armji niemieckiej.

I te właśnie organizacje, razem z wojskami Reichswehry mają zbrojnie manewrować i demonstrować w pobliżu naszej granicy. Z okazji manewrów odbędą się napewno różne inne uroczystości wojskowe, na których znajdzie się znowu sposobność do wygłoszenia płomiennych, „patriotycznych“ mów przeciw Polsce. Zaś uroczysta parada wszystkich dywizji wschodnio - pruskiej podniesie ducha militarnego ludności tej krainy „czarnego krzyża“.

W przeddzień zbliżającej się sesji genewskiej manewry wschodnio - pruskie, może ostudzą trochę zapal tych, którzy idąc po pasku Niemiec przeciwstawiają się wejściu Polski do Rady Ligi Narodów

LUDWIK LYDKO.

Radio-Klub w Kaliszu.

W swoim czasie donosiliśmy czytelnikom naszym o organizowaniu „Radio-Klubu“ w Kaliszu, którego statut został przesłany do zatwierdzenia przez Województwo. W dniu 12 czerwca rb. odbyło się zebranie organizacyjne nowo powstałego zreszenia, na którym między innymi: 1) ustalono wpisy na 2 zł. i składkę miesięczną — 50 gr., czyli 1.50 kwartalnie, i 6 zł. rocznie, oraz 2) dokonano wyborów do władz Klubu. Do Zarządu większości głosów powołano pp.: dr. Piestrzyńskiego, Kazimierowski, J. Radwana (sen.), Szarfenberga i dra Seidla, na zastępców pp.: prof. Łyska, J. Holtza i Malanowskiego T., Ponieważ w tych dniach nadzwał statut Klubu, zatwierdzony przez Województwo, dr. Piestrzyński zwołał posiedzenie Zarządu w dniu 27 bm., na którym tenże Zarząd ukonstytuował się w sposób następujący: przewodniczący J. Radwan, wiceprzewodniczący dr. Piestrzyński, skarbnik p. Szarfenberg, sekretarz dr. Seid. Pan Kazimierowski, członek Zarządu bez mandatu podjął się zorganizować t. zw. „pogotowie radiowe“, które za b. niskim wynagrodzeniem będzie udzielać członkom Klubu rad, wskazówek przy nabywaniu lub budowie, instalacjach, wreszcie w razie zepsucia lub złego funkcjonowania aparatów.

Ten dział, tak potrzebny w Kaliszu, będzie pierwszym realnym rezultatem działalności Klubu. Na tem samym zebraniu Zarząd postanowił zająć się wyszukaniem odpowiedniego lokalu, w którym znalazłby się mały warsztat, oraz sala prób stacji nadawczej oraz odbiorczych. Po znalezieniu takiego

lokalu, Zarząd przystąpi natychmiast do wykonania tego przedsięwzięcia.

Zanim jednakże lokal klubu zostanie otwarty, zapisy nowych członków oraz przyjmowanie wpisowego i składek, dokonywać będzie kantor Gazety Kaliskiej, Aleja Józefiny 1 w Kaliszu.

Podług statutu Radio - Klub ma na celu: 1) zjednoczenie radioamatorów 2) Zaznajomienie członków z postępiami radjofonji i 3) popularyzacje radiofonji wśród społeczeństwa, a zwłaszcza wśród młodzieży, wreszcie 4) specjalne kształcenie członków w radjotechnice. Dla osiągnięcia tych celów, Klub organizuje laboratorjum i czytelnię pism radjowych oraz urządza wykłady popularne z demonstracjami aparatów, wreszcie udziela informacji technicznych. Działalność Klubu obejmuje Kalisz i okolice, członkiem Klubu może być każdy obywatel polski, o przyjęciu decyduje Zarząd. Instytucja ta, jako absolutnie apolityczna winna znaleźć poparcie wśród radjofonistów kaliskich i okolicznych, jak również całego społeczeństwa, wobec roli, jaką w ostatnich czasach „radio“ w całym świecie odgrywa.

S. K. F.

Szwedzkie Łożyska Kulkowe

Pasy transmisyjne. Angielskie opony i dętki samochodowe

Dunlop Rubber & Co.

WEŻE PARCIANF i GUMOWE oraz wszelkie AKTYKUŁY dla PRZEMYSŁU posiada stale na składzie FIRMA

E. Sypniewski i S-ka

KALISZ, Wrocławska 41, tel. 220.

1054

KRONIKA

31

SIERPIEŃ

WTOREK

Rajmunda W.

W. słońca g. 4 m. 44. Z. g. 6 m. 30.

☽ W. g. 10 m. 58 w. Z. g. 2 m. 27 pp.

— **Osobiste.** Na Półku pod Kaliszem bawi na letnich wywczasach b. prezydent m. Kalisza p. K. Kuszutski, obecny kierownik wydziału samorządowego starostwa siedleckiego.

— **Z Banku Polskiego.** Nowomianowany wice-dyrektor Kaliskiego Oddziału Banku Polskiego p. Gosławski przyjechał do Kalisza i objął swe urzędowe stanowisko.

— **Uposażenie wrześniowe wojskowych.** Nie wykluczone jest, iż zwiększone w sierpniu pobory oficerów, we wrześniu będą zastosowane i do niższych kategorii wojskowych. W pierwszym rzędzie ma to dotyczyć podoficerów.

— **Z T-wa Prawidłowego Myśliwstwa.** W ubiegłą niedzielę, na folwarku p. Raszewskiego przy Szosie Tureckiej odbyło się konkursowe strzelanie do talarzy (po 10 strzałów) i do tarczy (po 5 strzałów). Obecnym było 15 członków. Pierwszą nagrodę złotą gwiazdę zdobył p. Dr. Zieliński (94 punkty), II-a p. Alfred Lachman (88 p.), III-a p. S. Rydzewski (84 p.), IV p. Alfred Fibiger (p. 78), V p. E. Szarfenberg (p. 74), wszyscy gwiazdy srebrne.

— **Projekt budowy kanału przez województwo łódzkie.** W ostatnich dniach bawiła w okręgu Województwa Łódzkiego komisja wodna Ministerstwa Robót Publicznych, w skład której wchodził inż. Tilinger i inż. Wawrzukowicz. Komisja ta wspólnie z dyrektorem robót publicznych Województwa Łódzkiego inż. Stawiskim objechała powiaty kolski, koniński i słupecki, badając okolice jezior Gocławskiego, Slesińskiego i Gopla.

W wyniku objazdu ustalono punkty poszczególnych mostów, które mają prowadzić przez projektowany kanał, wychodzący w okolicach m. Koła,

Z powodu zgonu

MATKI

p. Jakóba Szozeoińskiego wyrazi współczucia zasyla

Zarząd i Dyrekcja Szkoły
Rzemiosł przy Stow. Rzem. Żydów
w Kaliszu.

110

a dochodzący przez Kramsk w powiecie Konieńskim do jeziora Licheńskiego.

W związku z tem komisja porozumiewała się na miejscu z przedstawicielami tamtejszych gmin co do skutków, jakie dla wspomnianych okolic pociągnie budowa kanału, ze względu na możliwość obniżenia się poziomu wód zaskórnych i powierzchni jezior.

Komisja skonstatowała ogromne zainteresowanie się miejscowej ludności budową wspomnianego kanału.

— **Zasiewy w roku bieżącym i zeszłym.** Stan zasiewów w roku bieżącym w porównaniu z lipcem roku zeszłego wykazywał znaczne pogorszenie, szczególnie odnosi się ono do żyta ozimego. W roku bowiem bież. wynosiło ono w stopniach kwalifikacyjnych 3,1 w r. zaś 1925 — 3,8. Jedynie w owsie zaznacza się w stosunku do roku zeszłego małe polepszenie o jeden stopień.

Również ziemniaki i buraki cukrowe wskazują znaczne pogorszenie w stosunku do lipca r. zesz., chociaż pewne nieznaczne polepszenie w stosunku do miesiąca poprzedniego. W stopniach wyraża się ono dla ziemniaków w r. b. 3,1, w ubiegłym — 3,7, dla buraków zaś w r. b. 3, w ubiegłym zaś 3,5.

Koniczyna natomiast wykazuje pewne polepszenie w stosunku do roku zeszłego, a łąki i pastwiska polepszenie znaczne. Dla łąk suchych w r. b. wyraża się ono 3,4, w r. ub. — 2,7, dla mokrych nizinnych w r. b. 3,2, w ub. 2,7, dla meljorowanych w r. b. 3,6, w r. ub. 3,3. Pszenica ozima najlepiej obrodziła się w woj. wołyńskim, poznańskim, pomorskim, lwowskim, lubelskim i stanisławowskim, żyto — w stanisławowskim, śląskim, wołyńskim, poznańskim, kieleckim, lubelskim i białostockim. Najgorzej przedstawiała się pszenica w woj. śląskim, żyto w kieleckim, wileńskim, nowogrodzkim.

Ziemniaki przedstawiają się najgorzej w woj. warszawskim, najlepiej zaś w tarnopolskim, nowogrodzkim i wileńskim.

— **Z prasy warszawskiej.** „Głos Codzienny“ podał, że „Rzeczpospolita“ ma się połączyć ze względów finansowych z „Dwugroszówką“. Redakcje obu pism z oburzeniem zaprzeczyło tej wiadomości. Obecnie „Nowy Kurjer Polski“ donosi, że „Rzeczpospolita“ wymówiła miejsca całemu personelowi od 1-go września r.b.

— **Kradzież gazu.** Oto niejaki Kolawski Szmul, zamieszkały w Turku (Kaliska 103), wprawił w wielką zakłopotanie, w dniu wczorajszym tutejszy komisarjat policji, meldując o kradzieży na jego szkodę... gazu z balonów. Zaprawdę nawet kaliskiej E. U. S. będzie trudno odnaleźć skradziony tak nieuchwytny materiał jakim jest gaz.

— **Kradzież.** P. Kowalczyk Marja, zam. ul. Lipowa 9, zameldowała w komisarjacie o kradzieży na jej szkodę 25 złotych z mieszkania. Dochodzenie prowadzi Pol. krym.

— **Przywłaszczenie kapelusza.** P. Andrzejewski Edward, zam. Kościuszki 11, zameldował w komisarjacie, że przywłaszczył sobie jego kapelusz wartości 10 złot. niejaki Najbert zam. w Łodzi.

— **Nie wieszac obrusów na balkonach** gdyż wiatr zdmuchnie, a o złodzieja w tych ciężkich czasach nietrudno, sprawdził to na swojej skórze, względnie kieszeni p. Rozenblum Majer (ul. Warszawska 18), któremu w ten sposób „zniknął“ piękny gobelinowy obrus wartości 50 złotych.

— **Dzieci spaliły stertę.** W dniu 19 b.m. we wsi Lubonów gm. Błaszki spaliła się sterta pszenicy w ilości 7 wozów włocławskich. Sterta należała do Józefa Biskupskiego. Sledztwo ustaliło że ogień wzniecała 4 letnia córka właściciela zboża Janina bawiąc się zapalkami przy stercie.

— **Eksport towarów łódzkich.** Fabrykanci łódzcy otrzymali w ostatnich dniach poważne zamówienia ze strony Rumunii na towary

wielniane i bawelniane. Tranzakcje zawierane są przeważnie za gotówkę, płatną przy odbiorze ponieważ niektóre większe firmy włókiennicze przechodzą obecnie ostry kryzys, co mogłoby w razie zawierania tranzakcji kredytowych narazić polskich fabrykantów i hurtowników na ewentualne straty. Przemysł łódzki stara się o pozyskanie Ameryki Południowej jako stałego rynku zbytu i wysyła tam w najbliższych dniach swoich przedstawicieli w celu nawiązania bliższego kontaktu.

— **Handel żydowski w Polsce.** „Warszawer Express“, o którego pojawieniu się na bruku warszawskim donosiliśmy niedawno, podaje interesujący artykuł Lezara Kahana, który objechał Polskę i jak się wyraża, przestudjował stan handlu żydowskiego. Autor twierdzi, że po większej części żydowski handel został zrujnowany, z wyjątkiem Zagłębia, Będzina i Soznowca, gdzie żydzi prowadzą handel z Górnym Śląskiem i gdzie wielkie rzesze robotników i górników chętnie kupują u żydów. Dalej Kahan twierdzi, że podobne zjawisko daje się również zauważyć w Poznańskim i na Pomorzu, dziesiątki żydowskich kupców z Łodzi i Warszawy założyło w tamtych dzielnicach przedsiębiorstwa handlowe, a setki tychże objeżdżają te prowincje i robią niezłe interesy. W tych dzielnicach żydowskiemu handlowi szkodzi wielce zaciekły antysemityzm, jednakże nawet zajadli narodowcy nabywają towary u żydów. Niegorzej przedstawia się sytuacja żydowskiego handlu w tych miastach gdzie głównym źródłem zysku są produkty rolne. Do tej kategorii zalicza żydowskie kupiectwo okolice Płocka, Włocławka, Kutna, Kalisza, Sieradza oraz okolice Łukowa, Hrubieszowa, Skierniewic i Sochaczewa. Podobnie dzieje się na Wołyniu. Smutną i beznadziejną jest sytuacja drobnych kupców i straganiarzy małych miasteczek. Powszechnie daje się zauważyć wielki nadmiar drobnych kupców, a wszczególności przerost liczby sklepów spożywczych. Daje się to stwierdzić w miastach Równem, Kowlu, Baranowiczach, Pińsku, Brześciu, Radomiu, Kielcach i Lublinie.

Kącik radiowy.

Wystawa radiowa w Berlinie odbędzie się od 3 do 12 września r. b.

Z Davenporty od września r. b. audycje przesyłane będą ponownie do Königswurstenhausen, stąd transportowane w dalszym ciągu. Audycje te są dotychczas próbne

RADIO.

Program na środę i września b. r.

WARSZAWA (480) 17 Odczyt prof. Mościckiego; 17.30 Koncert; 20.30 Wyjątki z oper.

BERLIN—KÖNIGSWURSTENHAUSEN (504—1300) 16.30 Koncert; 20 Dramat Grabbe.

WROCŁAW (418) 21.10 Koncert tercetu; 22.30 Tańce z Café Residenz.

HAMBURG (392.5) 20 Operetka Falla; 22 Tańce. FRANKFURT n/M. (470) 20.15 Wieczór kameralny; 21.15 Kabaret.

LIPSK (452) 21 Wieczór pieśni.

MONACHJUM (485) 16 „Zmierzch bogów“ op. Wagnera.

PRAGA (368) 11, 17.30 Koncerty z targów; 19 Opowieści Hofmana op. Offenbacha.

OSLO (382) 20 Koncert.

RZYM (425) 21.25 Operetka Piétri „Niech żyje młodość“.

WIENIEN (530) 20.30 „Jak się śmieje Wiedeń“.

BERN (435) 16, 17 i 20 30 Koncerty.

BRNO (521) 19 Koncert.

BUDAPESZT (560) 20 Koncert.

LONDYN—DAVENTRY (1600) 13, 16.15, 18 Koncerty; 19 Big-ben; 19.20 staro-angielska muzyka; 20 Opery i operetki, 22 Koncert chóru rosyjskiego z bałabajkami; 23 Tańce z hotelu Cecil.

Łódź — Kalisz — Łódź na rowerze.

Stosownie do uchwały, powziętej przez komisję sportową warszawskich cyklistów w Łodzi, postanowiono w dniu 5 września 1926 r. zorganizować i urzeczywistnić wyścig rozstawny towarzyszy sportowych w Łodzi na rowerach na dystansie Łódź — Kalisz i z powrotem.

Wyścig ten ma na celu ustalenie szybkości jazdy rozstawnej i sprawdzenie karności i sprawności stowarzyszonych cyklistów m. Łodzi.

W wyścigu omawianym mogą przyjąć udział tylko towarzysza lub sekcje cyklistów, mających siedzibę w mieście Łodzi.

W wyścigu udział czynny, o ile okaże się możliwym, brać mają wyłącznie członkowie towarzystwa w razie jednak braku dostatecznej liczby jeźdźców towarzystwu przysługuje prawo posiłkowania się pomocą chętnych miejscowych amatorów niestowarzyszonych.

Teren wyścigowy będzie podzielony na 8 etapów, obsługiwanych przez dwóch jeźdźców, czyli cały dystans wyścigowy będzie obsługiwany przez 16 jeźdźców, rozstawionych w 8 punktach, czyli etapach.

Każdych dwóch jeźdźców stanowią: jednego kurjera, któremu przydzielony jest drugi jeździec jako rezerwa na wypadek zepnięcia się roweru lub innego wypadku.

Każdy jeździec - kurjer otrzyma przy wyjeździe torebkę z kolejnym numerem, w torebce tej będzie imienna depesza. Po przejeździe swej przestrzemi (etapu), nie schodząc z roweru torebkę należy oddać druhom, oczekującym na następnym etapie i t. d. dopóki torebka nie dojdzie do klubu towarzystwa cyklistów w Kaliszu, gdzie po upływie 20 minut, towarzystwo kaliskie na depeszę odpisze i wręczy oddawcom, którzy z powrotem oddadzą torebkę tym i na to samo miejsce, skąd torebkę otrzymali.

Tajemnicze kradzieże w P.K.U. Wieluń

Od kilku miesięcy w komendzie PKU Wieluń ginęły w tajemniczy sposób pieniądze przechowywane w kasie „Mob.“ Komenda PKU nie mogąc wpaść na trop sprytnego złodzieja, powiadomiła żandarmerję w Częstochowie. Komendant żandarmerji kpt. Czarnecki w asyście starszego wachmistrza Dąbrowskiego z Łodzi udał się do Wielunia, gdzie po ustaleniu systematycznych kradzieży wszczęto energiczne dochodzenie które po kilku dniach intensywnych i żmudnych poszukiwań doprowadziło do aresztowania sprytnego defraudanta.

Wszczęte na terenie Wielunia poszukiwania, po knajpach i nocnych lokalach naprowadziło żandarmerję na pierwszy ślad.

Mianowicie żandarmi obserwowali pewną żydówkę, nazwiskiem Ziemička, która przyjeżdżając do Wielunia i bawiąc się w restauracjach szastała

pieniędzmi na prawo i lewo. Ziemička spostrzeższy krocząca po jej śladach żandarmerję wyjechała do rodzinnego miasteczka — Działoszyna. Żandarmi udali się jej śladem i przed paru dniami przeprowadzili w jej mieszkaniu rewizję, która przyczyniła się do ujawnienia nazwiska złodzieja PKU Wieluń. W czasie przeprowadzenia rewizji w mieszkaniu Ziemičkiej znaleziono wiele przepuszek oraz legitymację żołnierską na nazwisko kaprala Zygmunta Marchwickiego. Teraz przystąpiono do aresztowania Marchwickiego lecz ten smacem powiadomiony o grożącym mu niebezpieczeństwie umknął do Działoszyna.

Przez kilka dni trwał pościg za Marchwickim wreszcie onegdaj udało się go ująć w jakimś wesolym lokaliku pod Wieluniem.

Przeprowadzono konfrontację obojga aresztowanych i wówczas okazało się, że Marchwicki był kochankiem Ziemičkiej i dla niej systematycznie okradał kasę „Mob.“ na ogólną sumę 3.000 złotych. Pieniądże obracał na biżuterję i stroje dla Ziemičkiej. W czasie przeprowadzenia rewizji przy nim i w jego mieszkaniu znaleziono większą ilość pierścionków, bransoletek i zegarków pochodzących z niewiadomego źródła.

Marchwickiego wraz z odpowiednim protokołem przesłano do Łodzi i osadzono go w więzieniu do dyspozycji IV dyonu żandarmerji.

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

Zamiast TRANU
polecą się znani i od lat wielu zalecany przez W.P. Lekarzy
JECOROL MAGISTRA A. Bukowskiego
Syrop o przyjemnym smaku, bardzo chętnie przez dzieci przyjmowany, stosuje się przy anemji, ogólnym wyczerpaniu, chorobie angielskiej.
Sprzedaż we wszystkich aptekach i składach aptecznych.
UWAGA: Żądać tylko z czerwonym podpisem „A. BUKOWSKI“ i marką 261 ochronną-trójkąt ze statywem. Wystrzegać się naśladownictw.

Wydział Powiatowy Sejmiku Kaliskiego ogłasza, że w dniu 21 września r. b. o godzinie 11 przed południem w podwórzu Starostwa w Kaliszu wystawiony będzie na sprzedaż z licytacji publicznej następujący żywy i martwy inwentarz sejmikowy:

- 1) klacz wyjazdowa „Liza“ — lat 12,
- 2) klacz robocza, lat 7,
- 3) wałach roboczy, lat 7,
- 4) stary powóz,
- 5) stara bryczka,
- 6) samochód 6-osobowy firmy „N. A. G.“

Wymieniony inwentarz może być obejrzany w dniach i godzinach urzędowych w podwórzu przy Starostwie w Kaliszu.

Warunki sprzedaży będą ogłoszone w dniu licytacji.

OCET SPIRYTUSOWY 10% i 8%
dostarcza wagonowo i w mniejszych ilościach
OCTOWNIA MAJĘTNOŚCI UJAZD
p. Grodzisk-Wlkp., tel. 74. 1106

Biuro Porad Prawnych
pod kierunkiem
STANISŁAWA WIECIORKA
b. sędziego pokoju
Kalisz, ul. Tad. Kościuszki róg Wrocławskiej dom p. Markowskiej.
BIURO ZAŁATWIA:

I. Porady prawne i informacje: w sprawach znaków ochronnych, opatentowania wynalazków, hipotecznych, serwitutowych, majątkowych, spadkowych i Reformy Rolnej.

II. Podania, skargi, apelacje, odwołania, rekursy i prośby do władz wojskowych, sądowych, administracyjnych i wogóle do wszelkich urzędów oraz instytucji prywatnych, różnorodne kontrakty, umowy tłumaczenia z języków obcych, jakto: rosyjskiego, francuskiego i niemieckiego, przerachowania wszelkiej należności (waloryzacja) przedwojennych i późniejszych, poszukiwanie osób zaginionych w kraju i zagranicą, przesiedlenia, rozwody, komorniane, pozwolenia na broń, dowody osobiste, paszporty zagraniczne, koncesje, pozwolenia na parcelacje. 1101

NAWOZY SZTUCZNE
CEMENT PORTLANDZKI
WAPNO BUDOWLANE CZĘSTOCHOW.
TEKTURĘ SMOLOWCOWĄ (PAPA)
SMOŁĘ na DACHY
WĘGLE GÓRNOŚLĄSKIE
z głębokich kopalń KONCERNU PROGRESS
POLECA:
hurtowo i detalicznie
na korzystnych warunkach
po cenach konkurencyjnych.
BIURO ROLNICZO-HANDLOWE
„W. WASZAK”
Kalisz, Majkowska 10, tel. 311.
SKŁADY: przy ul. Majkowskiej 10,
Poprzeczno-Dobrzeckiej 1
i przy kolei z wł. bocznica, tel. 96.
874

STENOGRAFI wyczu listownie szybko, tanio Redakcja Stenografa Polskiego, Warszawa, Szczygła 12.
Żądajcie bezpłatnych prospektów.
1067

BULDOG
rasowy jednoroczny
na sprzedaż.
Adres w Redakcji. 1109

Komisariat P. P. m. Kalisza zawiadamia, że w tut. Komisariacie złożona została znaleziona **torebka skórzana**, która może być odebrana przez prawego właściciela po udowodnieniu prawa własności i uiszczeniu w Redakcji należności za ogłoszenie. 1111

CHCESZ SIĘ UCZYĆ?
napisz: Do „Kancelarji Kursów GRACJANA FYRKA”, Warszawa, Świętokrzyska 17, a wysłane Ci będą DARMO odnośne wskazówki i rady. 223

Szkoła przygotowawcza
z oddziałem froeblewskim i z kl. przedwstępną i wstępną
Anieli OTREBSKIEJ
(istniejąca od r. 1918).
Gruntowne przygotowanie do średn. zakładów naukowych pod kierownictwem sił wykwalifikowanych.
Lokal piękny.
Zapisy uczniów dawnych i nowych przyjmowane będą od dn. 23 sierpnia b. r., godz. 10—1 rano; 4—7 p.p.
Początek nauki dn. 1 września o godz. 9 rano.
Kalisz, ul. Poprzeczno-Warszawska, dom po Polwinkolu, 1 piętro. 1016

MELJORACJE ROLNE.
Drenowanie Spółek Wodnych i pojedynczo, osuszanie i nawadnianie łąk, stawy rybne
WYKONYWA
Inżynier hydrotechnik
Jerzy MILEWSKI
KALISZ, Gł. Rynek 23. 1092

Przyjmę panienki
NA STANCJĘ
pokój słoneczny wśródmieściu, pianino do dyspozycji W razie potrzeby pomoc w naukach.
Wiadomość w Redakcji „Gazety Kaliskiej”. 1115

PROWADZĘ
komplet przygotowawczy do klasy I gimnazjum
Przyjmuje również dzieci początkujące.
Wiadomość u pp. Tylińskich, Stawiszyńska 13, m. 4. 1052

Zginął paszport
wydany przez Urząd gminy Staw, na imię Marji Jolanty Pająkówny. 1113

Od 15-go sierpnia b. r.
Stancja dla uczni
przy inteligentnej rodzinie. Opieka troskliwa, mieszkanie eleganckie ze wszel. wygodami.
Adres: Młynarska 3, m. 6, drugie piętro (d. p. Hofmana). 1053

PIEGI złote plamy i pryszcze
usuwa: „Crem de Rose“
Żądać w składach aptecznych i perfumerjach.
Skład główny:
St. KOPEĆ, Warszawa,
Chłodna 55. 883